

ΘΡΥΛΙΚΟΙ ΗΡΩΕΣ

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ

‘Ο θρυλικός ηρώων των Έλβετων. ‘Η ζωή του. Πώς εσώθη από τον θάνατο. ‘Ο φόνος του Γκέσλερ. ‘Η πυρπόλησις του βιβλίου του Φρεύντεμπερξ

‘Ο Γουλιέλμος Τέλλος δεν ήλθε ποτέ και όμως η προσωπικότης του εινε ζωηρά ζωγραφισμένη μέσα στη φαντασία και τις παραδόσεις του Έλβετικού λαού.

Νά λοιπόν η ιστορία του Γουλιέλμου Τέλλου, όπως την θέλει η παράδοσις :

Στό θρόνο της Γερμανίας έβρασιλευε από τό 1298 ένας ποιόγνη του Αυστριακού οίκου, ο ‘Αλβέρτος ο 1ος, γιός του Ρυδόλφου των Αψβούργων, του ίδιου οίκου ο οποίος έβρασιλευε στην Αυστρία μέχρι του τέλους του Εδωφαϊκού πολέμου. ‘Ο ‘Αλβέρτος ο πρώτος είχε σκοτώσει με τά ίδια του τά χέρια στη μάχη του Τζελεμίου τον προκατόχου του Γερμανού βασιλέα ‘Αδόλφο ντε Νασσο και κατόπι κατέλαβε τον θρόνο του. Είταν ενεργητικός και σκληρός και προσπαθούσε να εξεπλώση την κυριαρχία του στην Άλσατία και την Έλβετία. Εδώ άρχίζει η παράδοσις για τό Γουλιέλμο Τέλλο. ‘Ο ‘Αλβέρτος 1ος ειχ ‘εγκαταστήσει στην Έλβετία δικαιοτάς τυραννικούς, βαναύσους που προκαλούσαν μόνοι τους τό λαό να έξεγερθί. ‘Ιδιαιτέρως είταν άντιπαθής κάποιος ίπλότης Γκέσλερ που καθώς βρειώνονσι ο ιστορικοί, ειχε την ψυχή του Καλλυγούλα. ‘Ο Γκέσλερ ειχε εγκατασταθή στον πύργο του Άλτορφ, όχι μακριά από τή λίμνη της Λουκερνης.

Καθημερινώς δε εξέριδε κειόσες διαταγές τις οποίες είταν δύσκολο να μη παροβή γαιόσι άφ’ ενός λόγυ που άφοβού τον. Ν’ έπειτα λόγω του άντείου χαρακτήρου τον. Μά όποιος τις παρόβησαν δεν έμνε άντιμώρητος. Τέλος, ύψωσε μία σημαία ο’ ένα κοντάρι μέσα στη μέση του προσαείου του Άλτορφ, άξίων όπως κάθε διαβάτης που θά περνούσε να γονατίη μπροστά της.

Ένας κάποιος όμως του χωριού Μπρουγκλεν, που άπειχε μισή ώρα από τό Άλτορφ, πέρασε πολλές φορές επίδεικτικά από την πλατεία χωρίς να γονατίη μπρος στη σημαία. ‘Ο Γκέσλερ που τούμαθε αυτό διατάξε να συλληφθί ο χωρικός, ό οποίος είταν ο Γουλιέλμος Τέλλος.

Πρέπει να ξεριτε ότι στην Έλβετική διάλεκτο το Τέλλος σημαίνει έναν άνθρωπο που δεν εινε και τόσο καλό στο μυαλό του.

‘Ο Γκέσλερ έρώτησε τότε με σκληρότητα τό Γουλιέλμο Τέλλο γιατί δεν υπάκουσε στη διαταγή του.

— ‘Αφέντη, άπάντησε ο ήρωας, δεν τό έκανα επίτηδες, συγχωρείστέ με. ‘Αν είμιον καλά στά μυαλά μου δε θά με λέγανε και Τέλλο.

‘Ο Γουλιέλμος Τέλλος έφημώμετο τότε ός ο καλύτερος τοξότης του τόπου, είταν παντρεμένος και ειχε και δύο παιδιά.

— ‘Εστο, του άπάντησε ο Γκέσλερ, είσαι όμως φημισμένος τοξότης και θέλω να έπωφεληθεις από αυτή την ευκαιρία για να μάς δείξη τή σκοπευτική σου δεινότητα. Θά σκοπεύσης ένα μίλο που θά βάλω πάνω στο κεφάλι του παιδιού σου. ‘Αλλά πρόσχε, άν δεν τό χτυπήσης με τό πρώτο, θά βάλω να σε σκοτώσω.

‘Ο Γουλιέλμος Τέλλος τον παρεκάλεσε, τον ικέτευσε να μη γίνη αυτό τό φοβερό παιχνίδι. Μά ο Γκέσλερ είταν άμετατρέπτος.

— Υπάκουσε, του ειπε στο τέλος, γιατί άλλωώς κ’ έσύ και τό παιδί σου θά πεθάνετε μαζί.

‘Ο Γκέσλερ έτοποθέτησε ο ίδιος τό μίλο άπάνω στο κεφάλι του παιδιού που είταν ηλικίας έξη χρόνων. ‘Ο Τέλλος έτόξευσε και τό βέλος βρήκε τό μίλο ακριβώς στη μέση και τό έριξε χάμω.

‘Ο Γκέσλερ έπαινούσε τον Τέλλο για την ικανότητα του όταν παρατήρησε ότι ήταν εφωφισμένος και με δεύτερο βέλος.

— Τι τό ήθελε αυτό τό δεύτερο βέλος; τον έρώτησε. Πές μου την άλήθεια και θά σοϋ χαρίσω τή ζωή.

— ‘Ε, λοιπόν, άκούστε, αφέντη, του άπάντησε ο ήρωας, ειχα σκοπό, άν άγγιξα τό παιδί μου με τό πρώτο βέλος, να σάς σκοτώσω με τό δεύτερο και σάς όρκίζομαι ότι θά τό έκανα.

‘Ο Γκέσλερ ειχε ύποσχεθί στο Γουλιέλμο Τέλλο να του χαρίση τή ζωή κ’ έκράτησε τό λόγο του.

— Άλλά, του ειπε, θά σε φυλάκισω σ’ ένα μέρος τόσο κλειστό που δε θά βανადής πιά ούτε τό φως του ήλιου, ούτε τή λάμψη της οελήνης.

Τότε ο δικαστής ο ίδιος έπικεφαλής της άκολουθίας του έπήρε τον αιχμάλωτο του και επεβίβασθρασαν σ’ ένα πλοιάριο στη λίμνη της Λουκερνης. ‘Ηθελε να τον δόνηση ο ίδιος ός τον πύργο του Κουσνάχτ, όπου ο Τέλλος έμελλε να πεθάνη σε μία σκοτεινή και άνήλια γη φυλακή.

Τό πλοιάριο έπλεε δεινυμένο από τους κωπηλάτες του, όταν άξαφνα πήρε άνεμοις κ’ έπιασε δυνατή τρικυμία. Τά κύματα άπειλούσαν να τους καταπούν.

Οι κωπηλάται είταν τότε στο Γκέσλερ ότι η ζωή όλων εύριστοκό εν κινδύνω και τι μόνο ο Γουλιέλμος Τέλλος, ό οποίος είταν πολύ επιδέξιος στη ναυπηλασία θά μπορούσε να τους σώση. ‘Ο Γκέσλερ διάταξε να λουσούν τό θήμα του. ‘Ο Τέλλος άρχισε να κωπηλατή με σφμη, χωρίς και να βγάξη τά μάτια του από τόσο του και τή φαρέτρα του, να όποια του ειχε πάρει ο Γκέσλερ και τά ειχε μαζί του. Άξαφνα, καθώς περνούσαν από ένα βράχο που προσέτεχε μέσ’ στη λίμνη, μ’ ένα πήδημα σακαράφωσε σ’ αυτόν, άφου προηγουμένως άρταξε από τό Γκέσλερ τό τόσο του και τή φαρέτρα του. Συγχρόνως με γόρυς κλωστής όπωμάκρυνε τή βάρκα του Γκέσλερ από την ήσρα. Άντα τον τρεχόντας έφτασε στο δρόμο του Κουσνάχτ άπ’ όπου έπερσε να περάση ο Γκέσλερ για να πάη στον πύργο του. ‘Ο

ΤΟ ΑΣΜΑ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ

Πάει ο βοσκός εις τό χορό,
Και βάζει ρουζο γιορτερό
Γεμάτο από στολίδια.
Κάτω στη λεύκα την ψηλή
Χορεύουν όλοι σάν τραλλοί.
Τοά, λά, οά, λά, οά, λά, οά!
Τοά, λά, οά, λά, οά, λά, οά!
Τοά, λά, οά, λά, οά, λά, οά!
Βαρούνε τά παγνίδια.

Σάν άστραπη όλοι ηηδοϋν,
Χοι εύουνε και τραγουδοϋν,
Πετούνε τά μανδύλια!
Γίνονται κόκκινοι, πυρροί,
Καθείς ζητά ‘π’ τή λυγερή,
Τοά, λά, οά, λά, οά, λά, οά, λά, οά,
Τοά, λά, οά, λά, οά, λά, οά, λά, οά,
Τοά, λά, οά, λά, οά, λά, οά, λά, οά,
Τά χορραλένια χείλια!

Κεί που γυρίζει τό χορό
Δίν’ ένα σποφίμο γερό
Σε μία από της κοίλλιας.
Τό καπελλοϋδι χορευτό
Του λέει, «παιδί μ’ ημείνα κοιτό!»
Τοά, λά, οά, λά, οά, λά, οά, λά, οά!
Τοά, λά, οά, λά, οά, λά, οά, λά, οά!
Είνα γεμάτο τραλλίας!»

«Του άδελφου μου θά τό πό!»
«Ψυχή μου, σοκα! Σ’ αγαπά!»
Γοναίκα θά σε πάρω—
Κρηφιθήκανε σε μία μεριά,
Κι άκούγανε από μ’ κοριά:
Τοά, λά, οά, λά, οά, λά, οά, λά, οά,
Τοά, λά, οά, λά, οά, λά, οά, λά, οά,
‘Ο Γιάννος και η Μήρο...
Γέρου. Σπρτρήνης

Ο ΚΑΛΟΣ ΘΕΟΣ

Τά κοκόρια που φωνάζουν
όταν η αβγούλα σάση
και τους διάνους όπου κράζουν
όταν τό φυσέκι σάση
όλα ο καλός Θεός
ο Θεός τά έχει πλάσει.

Τή φιλιάρα όπου στάζει
τον ιδρωτά δράμι-δράμι
και τον ποιητή που βράζει
όλα ποιήσεις σάν ποτάμι
όλα ο καλός Θεός
ο Θεός τά έχει κάσει.

Και τά μέταλλα που ζύνει
άβικτα στη γη κομμένα
και τους κηπούς που ηηδοϋνε
κοπελλοϋδια γαιδεμένα
όλα ο καλός Θεός
ο Θεός τάχει πλάσιμένα.

Και τον ήλιο, τό φεγγάρι
που ζωή σκαρτά στη φύσι,
το κοκόρι που με χάρη
την αβγούλα θά λαλήση
όλα ο καλός Θεός
ο Θεός τά έχει κτίσει.

Ποιητή μου, πός με χάρη
δεν ύμνεις κ’ ευγνωμοσύνη
τη λαλιά τό πετεινάρι
αγνή, δειλι, που άφινει
αφου είπες ο Θεός
όλα ο Θεός τά δίνει;

Ο ΚΑΒΟΥΡΑΣ

Δός’ μου λοιπόν τό χέρι σου και πές μου καλημέρα,
κόκωνα μου Γαρουφαλιά.
Μεγάλη η καλοσύνη σου νιώθεις ως έδωπέρα
να με βρεις στην άχρογιαλιά.

Καλή σου μέρα, Κάβουρα, του λέει, και τί μου κάνεις;
Τό χέρι σου... Με συμπιάθας,
μά άκουσα γοι για λόγου σου να λέν πώς να δαγκάνης
κάπου και κάπου συνηθάς.

‘Αλέξ. Πέλλης

Τέλλος τον παραφύλαξε και μόλις φάνηκε στο δρόμο τον έριξε χάμω νεκρό με τό δεύτερο βέλος που ετύθης έξ άρχης ειχε προσοίσει γι’ αυτόν.

‘Ο θάνατος αυτού του τυράννου έδωσε ευκαιρία για να έκραγη τό όπό καιροϋ παρυσκευάζομενο στην περιφέρεια επαναστατικό κίνημα, αποτέλεσμα τό όποιο ειταν η άπελευθέρωσις τριών έλβετικών καντονίων από τό ζυγό των Αυστριακών. Αυτά συνέβησαν το 1308.

‘Η δημοτικότης του θούλου Γουλιέλμου Τέλλου εινε άπάνταστη για τους Έλβετους. Κανένας άλλος θούλος σε άλλο έθνος δεν εινε τόσο δημοφιλής. Χαρακτηριστικό εινε τό έξης: ‘Όταν στο 1760 κάποιος πάτορο από τή Βέγγη, όνόματι Φοβίντεμπερξ έξέδοκε ένα βιβλίο δια του όποιου άντέγραφε τή άλήθεια της ιστορίας του Γουλιέλμου Τέλλου, αυτός μόν κατεδικάσθη σε φυλάκισι, τό δε βιβλίο του έκρη δημοσίω μπρος σε χιλιάδες έπιδιομαζόντους πλθόνους.

‘Απειρα ποιητικά και δραματικά έργα εγράφησαν επί του θούλου Τέλλου, άπέμεινε όμως άθάνατος ο «Γουλιέλμος Τέλλος» του Σίλλερ και διά τή μουσική το όμώνυμο μελόδραμα του Ροσσίνι, τό όποιο, δυστυχώς, όπως και τόσα άλλα μουσικά άριστουργήματα, δεν έχει παιχθί στην Έλλάδα. (Μετάρρασις)